

## *De sista "leastabbarna"*

När Gödestads hembygdsförening för några år sedan hade en byavandring i samband med torpinventeringen, kom man att passera ett par ansefliga "leastabba" av sten, d.v.s. grindstolpar. De har fått stå kvar på grund av att vägen ej blev underhållen och till sist nedlagd. Vägen som stolparna står vid blev vid laga skifte upptagen till utfartsväg mot Varberg för byarna Säm och Olofstorp i Valinge socken. Det togs sedan upp en ny förbindelseled mot vägen Grunnarp-Klastorp, och där finns inte några "le" eller grindar som var till hinder för kuskarna.

Stolparna är c:a 2,75 m långa naturstenar samt troligen en meter nergrävda. Avståndet mellan stolparna bara 2,50 m. Var de kan ha hämtats vet man ej, möjligen från någon rasbrant, t.ex. Valinge ås i Lundby. De står fortfarande lika raka konstigt nog, för annars brukade den stolpen som grinden hängde i börja luta under grindens tyngd. De har troligtvis uppsatts på 1830-talet.



*De mäktiga grindstolparna eller "leastabbarna" i Gödestad minner alltjämt om en gammal färdeväg.*

Foto: Sigvard Persson

Skiftet för Båtsberg och Långås byar skedde år 1833, för övriga Gödestad 1865.

Efter skiftet lades många nya stengärdesgårdar, och i gränserna uppsattes grindstolpar. Fram till 1940-talet trafikerades vägen ofta av Krigsskolans kadetter, som hade svårt att hitta den gräsbevuxna vägen. Varbergs motorklubb lade gärna sina orienteringsbanor denna väg, och mången bil fick sina skavanke på de stabila grindstolparna, för just bakom dem gör vägen en tvär krök efter en raksträcka.

Mellan Säm och Klastorp var det minst 18 grindar, som under betesperioden skulle öppnas och stängas om man färdades denna väg. Det fanns får på varje gård, så det var kanske inte mer än fyra månader på året man slapp grindarna. Var kusken ensam, och hästen eller hästarna efter att ha stått i staden hela dagen längtade hem till krubban, åtlydde de inte alltid kuskens "ptro" utan fortsatte av egen vilja till nästa grind med en förgrymmad kusk efter sig som fick gå. Men det kunde också hända att kusken hade tullat på kaggen och struntade i att stänga efter sig, och kreaturen kom ut på "vielt", vilket kunde ställa till mycket besvär för djurägarna.

Efter hand blev vägbiten allt mindre trafikerad och underhållet eftersatt för att omkring 1950 bli helt oftrafikerad, uppodlad på vissa ställen samt senare borttagen från rikets kartverk. På 1930-talet byggdes en ny väg från Valinge mot Gödestad med anslutning till nuvarande väg 153, och då fick byborna i Valinge en bättre förbindelse med Varberg, medan den gamla vägens betydelse som utfartsväg minskade.